

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.

Predplatná cena:
 Na celý rok 4 kor. — hal.
 Na pol roka 2 „ — „
 Na štvrt roka 1 „ — „
 Jednotlivé číslo 6 halierov.

Vychodí každú nedeľu.
 Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNYÁNSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
 VI. okr., Aradi-utca 14.
 Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
 Nevyplatené listy sa neprijímajú.

Priemyselná politika vlády.

Do jednotýždňovej dišpute prijal snem rozpočet ministerstva obchodu. Do kruhu tohoto ministerstva patria až veľmi životné otázky, ktoré

dosiaľ v prospech priemyslu a čo mieni spraviť na budúce, aby vlasť naša v obchodnom ohľade čím lepšie zkvitla.

Priateľenie.

sa nás všetkých, bez rozdielu stavu, rovnako týkajú, a tak tedy prirodzené je, že nikomu nenie ľahostajná zpráva, ktorú podal minister obchodu pri pojednávaní jeho rozpočtu o tom, čo spraviť

Kamkoľvek sa dnes obzreme, všade počujeme len heslo: «stvoríť priemysel.»

A heslo toto má aj svoju oprávnenosť. Vlasť naša bola dlhé stáročia výlučne štátom poľnoh-

spodárskym, bola sýpkou, ktorá dávala chlieb sušným štátom. Za starodávnejších čias sme sa pri tom, že sme sa zaoberali výlučne len s obrábaním poľa a dochovávaním statku, dobre mali; potreby ľudí boly malé, a to málo, čo sa v domácnosti spotrebovalo, spravil si každý sám, alebo si to zadovážil v rodnej obci, alebo najviac že zašiel si preto na jarmok. Lenže tieto dobré patriarchálne časy sa zmenily. S postupovaním všeobecnej vzdelanosti a osvety, začaly sa aj mravy a spôsoby života meniť. Čo bolo predtým dobré, to sa nám začalo nepáčiť, lebo sme videli u suseda voľačo krajšieho, vkusnejšieho. Nikto nechcel zaostať za iným, každý chcel mať len čo krajšie a tak nastala móda pohrdáť tým jednoduchým, čo sa zhotovilo doma a začalo sa kupovať, čo prišlo z mesta. A toto bol začiatok klebania domáceho priemyslu. Naši priemyselníci totižto zhotovovali aj naďalej svoje články tak, ako sa to boli naučili od svojich dávnych predkov. Nepokročili skoro ani na piat' napred, čo medzi tým v cudzozemsku priemyselníci učili sa, študovali, vkus si zjemňovali a lámali si hlavu na tom, ako by mohli svoje články čím lacnejšie a pritom všetkom čím krajšie vystavovať.

Tomuto namáhaniu sa cudzozemských priemyselníkov prišli veľmi vhod železnice, ktoré sa behom posledných 30 rokov obrovsky rozšírily, a ktoré za bagatel' roznášaly tovar týchto cudzozemských priemyselníkov aj do najodľahlejších častí našej vlasti. A cudzozemskí priemyselníci následkom tohoto tak zaplavili svojim lacným, často pravda veľmi naničhodným, pritom všetkom ale na oko pekným tovarom naše tržišťia, že naši tunajší priemyselníci ani zďaleka neboli vstave s nimi konkurrovať. Keď sa tento neblahý stav natoľko rozmohol, že naši priemyselníci jedon za druhým prestávali robiť a chytili sa inej výživy, tu sa začaly ozývať hlasy o pomoc. Všade znelo: stvoríme priemysel. Ale ztratené stanovisko je veľmi ťažko znovu vydobýť.

No ťažkosti tieto nesmú nás odstrašiť. Počiatok, ako všade, tak aj tu, je síce ťažký, pritom všetkom ale nie neprekonateľný. A ťažkosti počiatku sme vlastne už aj prekonali, terajšou úlohou našou je len zdarne vyvinovať a pokračovať v tom, čo bolo spravené už za predošlých vlád v prospech priemyslu. Terajší minister obchodu Alexander Hegedüs prichytil sa do práce

so zriedkavým oduševnením, a nevšednou nadanosťou a so základnými známosťami. Jasná sa stal ministrom, precestoval celú krajinu, aby na vlastné oči videl, čo kde treba a ako by sa dalo tejto potrebe odpomôcť. Na svojich cestách presvedčil sa o tom, že našim priemyselníkom chýba dostatočná vzdelanosť a potrebný kapitál. Minister Hegedüs ubezpečil snem, že veľkú váhu bude klásť na to, aby si priemyselníci mohli čím dokonalejšiu odbornú vzdelanosť zadovážiť a tak aby stali sa schopnými, žeby s cudzozemskom mohli závodíť, konkurrovať ohľadom úhladnosti, krásy a dobroty priemyselných článkov.

Druhá chyba je, že naši priemyselníci nemajú dostatočného kapitálu, pomocou ktorého by si mohli zadovážiť potrebné stroje. Minister tomuto nedostatku usiluje sa tak odpomôcť, že rozdáva menším priemyselníkom potrebné stroje. Ďalej napomáha utvorenie družstiev, ktoré poskytujú členom svojim ku vedeniu priemyslu potrebný kapitál. Zakladanie priemyselných družstiev môže v najväčšej miere prospieť vývinu malého priemyslu. Sdružení priemyselníci spojenými silami budú vstave chrániť a podporovať svoje záujmy. Už objednanie surového tovaru diať sa môže v tomto páde vo veľkom, teda objednať si môžu lepší a napriek tomu lacnejší tovar. Spoločne si môžu zaopatriť jednotlivé stroje, ktoré patriční priemyselníci len s časom na čas potrebujú, ale bez ktorých sa predsa obísť nemôžu, jestli konkurrovať chcú s cudzozemskom. Spoločný kapitál posluží tiež k tomu, aby si priemyselník stále zamestnanie zaopatril mohol, krom toho sdružení priemyselníci budú môcť prijať aj väčšiu objednávku, čomu by jednotlivec nebol vstave zodpovedať.

Popri tomto mohutnom napomáhaní malého priemyslu, nie menej výdatne podporuje aj zakladanie rozličných fabriek, ktoré dávajú tisíc a tisíc pracovným rukám výživu. Pri zakladaní fabriek jedno je, čo úprimnou radosťou naplňuje srdcia tých, ktorí sa zaujímajú, interessujú aj za ten, často až veľmi ubiedený robotnícky ľud. Minister obchodu totižto popri tom, že hľadá na to, aby tí, ktorí do podniku vložili svoje peniaze, dostali od nich slušný procent, stará sa aj o mravný a telesný dobrobyt robotníkov. Kassy, z ktorých chorí robotníci dostávali pomoc, boly v neporiadku, minister v prvom rade tieto chce uviesť do takého stavu, aby povolaniu svojmu v každom ohľade

zodpovedaly. Ďalej pripomenul, že sbiera dáta, potrebné k tomu, aby robotník bol zabezpečený aj na pád nehody. A toto je nadmier závažné. Vo fabrikách udávajú sa až veľmi často rozličné nehody, ktoré nejednu rodinu uvrhujú do najväčšej biedy. Otec je náhodou okaličený tak, že viac nenie práce schopným, následkom tohoto rodina ztratila chlieb, ba ešte musí sa starať aj o toho, ktorý dosiaľ zahľadával chlieb pre celú rodinu. Minister usiluje sa zabezpečiť život takéhoto nešťastlivca a jeho rodiny tým, že chce zaviesť, aby robotníci boli zabezpečení aj na pád nehody.

Základom priemyselnej politiky terajšieho ministra obchodu je tedy, že pri dvíhaní priemyslu berie ohľad aj na mravné stránky a týmto spôsobom na istejšie základy kladie vývin priemyslu, lebo množením sa rozličných fabrík, nebude sa množiť počet nespokojných robotníkov, o ktorých sa mimo dobrotivého Pána Boha nikto nestará.

Slovo k rodákam.

Smutno je, keď bezuzdná náruživosť prevládze a opanuje srdce i rozum; keď zášť je prameňom slov i skutkov. I keď sa to v užšom kruhu, v neobmedzenej súkromnosti deje, i vtedy je to už nemiestnym a škodným: tým väčšmi ale keď sa to v najširšej verejnosti koná. Takýto nemiestny, záhubný a škodný príklad slepej náruživosti a zášti podávajú nám časopisy najnovších dní.

Vie, uzná i cíti to každý, že jestli kedy, tak v terajšom čase potrebujeme bezpodmienečnú svornosť. V dobe, v než sa má previesť upevnenie štátu a národa, a v ktorej sa prajné znaky tohože už aj zjavujú; v dobe, v ktorej národnosti nielen náchylnosť, ale pevnú vôľu ukazujú k tomu, aby čo spoluúdivia jedného národa v jeden nerozlučný celok sa spojily s kmenom na členov najpočetnejším; vtedy za času primerané našli jednotliví politikovia zúrivú rozopru medzi sebou «Stonaly vrchy a uliahla sa smiešna — myš.» Ani čo by státisíce obrov chceli poraziť, vrhli sa na vodcu jedného oddielu neodvislej strany na Gabriela Ugrona preto, že vojsku, — tedy štátnym orgánom — ovos predal. Vec to naskrze nepatrná, zvláštniejšieho významu dodáva jej iba tá okolnosť, že Ugor, čo vyslanec a vodca strany následkom tohoto lífrovania prišiel s vládou do takého potyku, ktorý zakazuje zákon o inkompatibilite, to jest o nesrovnateľnosti vyslaneckej. A vážne maďarské denníky s ochotnosťou a obšírnosťou najväčšej veci hodnou sa s ňou zaoberajú

a to celé týždne. Rokovanie o závažných a do života siahajúcich záležitostiach ministersva obchodu a premávky nechá ich chladno, o tých sotva že sa zmieňa, a tak mnohé závažné otázky ani k pretrasu neprišli, len preto, že jeden ablegát majúci rozsiahle poľné gazdovstvo, ovos svoj nepredal kupcom ale štátu.

A zášť i náruživosť treba len zobudiť a ona hneď zúri bez hraníc a konca. Sotva že obviňovali Ugrona politične nemiestnym vraj kšeftom, zaraz ponáhlal sa i on cestou viedeňského časopisu «Vaterland» doniesť novú otázku na denný poriadok, asice tú, že vraj bývalý ministerský predseda barón Desider Bánffy neoddal svojmu nástupcovi volebnú kassu liberálnej strany.

Volebná kassa liberálnej strany je veľmi obľúbeným predmetom nápadov veškerej opozície, a máme výhľady, že oni o tejsze dni, týždne, ba snád aj mesiace dišputovať sa budú a to nielen v časopisectve, ale aj na samom sneme, a tak čas vážnym otázkam určený a občanom až veľmi drahý, možno že aj nenahraditeľný, zas len nadarmo márnenny bude.

Nuž zlý je to príklad v terajšom čase, ktorý len zovnútorým nepriateľom a vnútorým nespokojencom je a bude vítaným. My ho rozhodne zatracujeme a otvorene vypovieme, že nie daromné hašterenie, rozopry a sváry chceme mať a vidieť ale svornosť, shodu a potrebnú osožnú prácu.

Rozum a srdce chceme, aby boly radcami a vodcami otcov vlasti. Srdce nech im diktuje súciti s nami a rozum nech im pomáha vynájsť spôsoby a prostriedky, ktoré by nám pomohly.

Prírodná jar nie je neprajnou, ona dôst pravidelne sa započína, no politická jar smutný, hnusný má začiatok. Semeno rozbroja a zášti, ktoré jednotlivci do pôdy snemovnej vrhli, je záhubné a že tak rýchle vyrastá, aj nebezpečné.

Veru veru pri všetkej trpelivosti našej tak sa nám zdá, že mnoho je takých na tom našom sneme, ktorí lepšie keby ani tam neboli a nútení sme vyznať, že veru pred štyrmi rokami mnohí neboli sme dost obozretní a dost svedomití pri voľbách. Dal by Pán Boh, že by sme pri budúcich statočnejšie plnili svoju najväznejšiu občiansku povinnosť.

Veď toľko hrnie sa na nás tých nehôd, že im snád ani počtu neznáme, nuž či nie je tedy hlúposťou a zločinom, keď si sami nové vyhľadávame. Bojovať nám nutno so všeobecnou biedou brániť sa nám treba oproti záhubným a škodným vplyvom z vonka; prevádzat sme povinní opravy vnútorne a nútení sme previesť národnostné upevnenie: práce to súrne a ohromné, nuž ako že môžeme a smieme mať času a vôle k neosožným rozopráam, zvadám a hryzoviskám?

Verejnú mienku riadi ba utvára časopisectvo: nuž tedy povinnosťou tlače je stať sa v službu vlastenectva, ale nie k rozprávaniu, lež k osozným činom. Budí, kriesi, povzbudzuje majú časopisy obecnosť i smerodajné kruhy k neustálej práci; nesmú dať nikomu oddychu, kým čo len aj jednej potrebe nenie zadosť učinené, a len keď hlavné veci dokonáme, len potom môže byť reč o prečísťovaní, lištení.

Osudy štátu a národa má v rukách zákonodarný sbor; nuž tedy každý snemový vyslanec nech svedomia svojho, srdca a rozumu splyje sa, ktorá je jeho najprvšia povinnosť? A keď ju pozná, a keď si celý rad povinností ustáli, nech stojí a kráča nezvratne v ich službe a nedá sa ani na vlas od vytknutej cesty odvrátiť otázkami, ktoré zášť a náruživosť diktovala.

Vy ale, rodáci moji, pilne a obozretne pozorujte na každú verejnú činnosť a účinky či v tlači a či na sneme. Pozorujte a vypátrajte, ktorí sú to tí, čo v prospech štátu a národa a tak ku blahu a zveľadku vášmu pracujú, aby ste ich v danom čase upotrebiti a na tú postać postavili mohli, na ktorej budú osozni. Pozorujte a pozornosťou vašou podnecujte ich k vytrvalosti v prácach, lebo len tak umožníte im vyplnenie ťažkých povinností a len tak zabezpečíte blaho vlasti a svoj rozkvet.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Barón Bánffy a Gabriel Ugron. Títo dvaja veľkí politickí nepriatelia zblížili sa vzájomne na 20 krokov, pravda s pištoľami v ruke a keď dva razy na seba strelili, rozišli sa zase na milióny a milióny krokov, aby boli čím ďalej jeden od druhého. Toto zblíženie zapríčinil Gabriel Ugron, asice takým skutkom, ktorý je všetko iné, len nie pekný a vlastenecký.

V minulom čísle boli sme sdělili et. čitateľom, že v časopise „Vaterland“-e ktosi bez udania svojho poctivého mena tak škarede napadol bývalého ministerského predsedu baróna Bánffyho, že to krv vohnalo do tváre každého rozšafného vlastenca. V tomto článku tvrdil neznámy pisateľ, že barón Bánffy sbieral na voľby peniaze, ktoré chcel previesť koncom roku 1898-ho, a keď potom onedlho zažakoval, sobsierané peniaze neoddal svojmu nástupcovi, lež si ich podržal. Inými slovami povedané, o Bánffymu tvrdil jednoducho, že je zlodej, kmín, ktorý sa na politické ciele sobsierané peniaze podržal. Takáto obžaloba vlast našu v čudnom svetle predstavuje pred cudzím svetom, ktorý si pomyslí, že keď v Uhorsku už aj ministerský predseda kradne, čo robia potom nižší úradníci.

Barón Bánffy, ktorý je jeden z najgavalierskejších

Iudí, samo sebou sa rozumie, túto hnusnú pomluvu nemohol ztrpeť a všetko možné vykonal, aby vypátral pisateľa tohto hnusného článku. Konečne po štyri dni trvavšom daromnom pátraní, Gabriel Ugron na tajnom zasadnutí snemu, vydržiavanom dňa 8. marca, vysvetlil, že on zaslal „Vaterland“-u baróna Bánffyho pomlúvajúci článok. Ugronovo soznanie vzbudilo veľké počudovanie, lebo ačkoli je všeobecne známe, že Ugron je smrteľným nepriateľom baróna Bánffyho, predsa nikto neočakával od neho, žeby pred cudzozemskom bol vstave vlast svoju tak strašne očierniť, žeby bol vstave tak sa dať zachvátiť svojou slepou zášťou, žeby sa dopustil vlasti-zrade rovnajúceho sa skutku.

Barón Bánffy za túto urážku vyzval na súboj Ugrona a týmto je, čo sa týče osobnej česti, celá vec vybavená. Neni ale vybavená vec, čo sa týče podstaty. Ugronovi v sneme vyslanec Rohonczy rovno do očí povedal, že len preto očiernil baróna Bánffyho, aby pozornosť obecnosť odvrátil od seba, ktorá je až veľmi naňho upravená pre známe lífrovanie ovsa. Barón Fejérváry, minister honvédstva pokračovanie Ugronovo nazval nesprávnym nekorrektným. Ugron síce vyzval oboch na súboj; Rohonczy sa bil s ním aj na šable, barón Fejérváry ale odprel mu zadostučinenie s tým odôvodnením, že Ugron nedrží za tak gavalierskeho človeka, s ktorým by sa mohol biť. Česť baróna Bánffyho je očistená, nestojí ale tak bez škvrny Ugron, ktorý za prvé musí sa zodpovedať pred inkompatibilným odborom snemu, či skutočne jako agent lífroval ovos, čo zákon rozhodne bráni vyslancom, a či len svoj ovos predal. A keď sa aj z tohoto očistí, otázka je čím ospravedlní ten škaredý skutok, že pomlúvaním nevinných Iudí, vlast svoju tak očiernil pred cudzím svetom.

Finančný výsledok poslednej štvrti minulého roku. Finančný minister uverejnil výkaz o výdavkoch a príjmoch poslednej štvrti minulého roku. Dľa tohoto výkazu príjmy boli o 16.513 zl. menšie, výdavky ale o 4 milióny 840.870 zlatých väčšie, než v poslednej štvrti roku 1898-ho, a tak výsledok bol v celku o 4 milióny 857.383 zlatých neprajnejší. Výdavky celého minulého roku boli o 3 milióny 205.519 zlatých menšie, výdavky ale o 792.458 zlatých väčšie, než roku 1898-ho a tak výsledok roku 1899-ho je o 3 milióny 997.978 zlatých neprajnejší, než bol rok 1898-my.

Odstúpenie ministra pri boku jeho veličenstva. Kráľ koncom minulého týždňa prepustil ministra grófa Emanuela Széchenyiho a za jeho verné a výtečné služby vyslovil mu úplné uznanie a vďaku, pričom mu udelil aj veľký kríž rádu železnej koruny. — Súčasne s prepustením grófa Széchenyiho poveril jeho veličenstvo s dočasným vedením ministerstva pri boku jeho veličenstva ministerského predsedu Szélla.

Pojednávanie krajinského rozpočtu nabýva tak veľkých rozmerov, že niet výhľadu, aby snemovňa vyslancov pred veľkonočnými sviatkami bola hotová s pojednávaním tohože. Zatým sa bude pojednávať rozpočet

v snemovni magnátov, čo vyžaduje tiež asi 10 dní, takže rozpočtový zákon v najlepšom páde bude môcť byť iba koncom apríla predostrený k sankcionovaniu. Aby tedy rozpočet na každý pád bol do konca apríla vybavený, dokedy trvá totižto indemnitá, ministerský predseda navrhuje, aby zasadania snemovne vyslancov počas pojednávania rozpočtu trvaly o 1. hodinu dlhšie, čím sa mnoho času vyhrá.

Minister osvetly a náboženstva Július Wlassics je ešte vždy natoľko chorý, že ešte asi jeden mesiac sa musí zdržať v južných teplých krajoch. Choroba táto hatí ho aj v tom, aby bol v sneme prítomný pri pojednávani rozpočtu jeho ministerstva, ktoré príde za ministerstvom orby. Tento raz bude ho zastupovať štátny sekretár Michal Zsilinszky, ktorý dá aj potrebné vývody, ktoré budú vyslanci počas pojednávania rozpočtu prípadne pýtať.

Obecní notári u ministerského predsedu. Tieto dni bola vo vyluchu u ministerského predsedu Kolomana Szélla ako ministra vnútra deputácia Krajinského ústredného spolku obecných a okresných notárov, aby mu podala pamätný spis o reforme administrácie obcí. Rečník deputácie líčil odsah memoranduma, v ktorom sú zahrnuté všetky túžby a nádeje, ktorých splnenie očakávajú notári od reformy administrácie obcí. Potom poukázal na tú obrovskú prácu, ktorú konajú notári za pomerne malý plat a vyslovil, že notári od Kolomana Szélla očakávajú polepšenie svojho položenia a šťastné riešenie reformy obecnej administrácie. Ministerský predseda Széll prevzal memorandum a v svojej odpovedi vyhlásil, že s radosťou vezme do povahy obsah spisu. Zná ťažkosti notárov a zná záležitosti administrácie, veď tiež ako administratívny úradník vstúpil na verejnú dráhu. Prizvukuje, že je na čistom s cieľami notárskeho sboru a tieto v úplnej miere vie oceniť. Slúbil, že sa bude usilovať, aby umenšil prácu notárov, a aby im zabezpečil slušný plat, lebo veď to je jedna značná čiastka sriadenia administrácie. Len so spokojnými úradníkmi môže byť administrácia dobrá, len od takýchto možno očakávať chuť ku práci a statočnú prácu. Reč ministerského predsedu deputácia viac krát pretrhla búrlivou pochvalou. Predseda vlády podaním ruky odobral sa od členov deputácie.

Z Afriky. Vojná medzi Angličanmi a Búrimi blíži sa ku koncu. Obrovskej sile Angličanov Búri sú neni vstave odolaf, tak že anglické vojská jedno za druhým zaujímajú tie mestá, ktoré byly dosiaľ v moci Búrov. Predseda transválskej a oranžskej republiky už sa aj obrátili na anglickú vládu prosiac o pokoj. Anglická vláda miesto uzavretia pokoja žiada úplné oddanie sa na milosť a nemilosť a už vopred ohlásila, že neztrpí samostatnosť týchto dvoch republik.

KRAJINSKÝ SNEM.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 7. marca
Na dennom poriadku je rozpočet ministerstva obchodu. Karol Kálmán hovoril proti špekuláciám so zbožím, žiadal odanenie bursy a podporovanie potravných spolkov. Ludvik Láng obštrne zaoberal sa s obchodnými smluvami uzavretými s europejskými štátami, ktoré 1903-ho budeme museť obnoviť. Žiada, aby vláda v týchto náležite ochránila záujmy poľného hospodárstva a vývoz surových plodín. Za chybu považuje, že medzi obchodníkmi a hospodármi niet potrebného súzvuku, ktorý by obom iba prospel.

Gróf Alexander Benjovszky žiada, aby sa potreby pre uhorské pluky spoločnej armády zadovažovaly u uhorských priemyselníkov a hospodárov.

Barón Mikuláš Fiáth prizvukuje, že terajšej vláde netreba klásť na srdce vyvíňovanie uhorského priemyslu, to i tak činí, ale treba ju upozorňovať na to, aby chránila robotníka proti prípadným prechmatom zamestnávateľa. Zatým vrele zaujal sa robotníckej triedy prizvukujúce, aby štát zabezpečoval prácu robotníkom, aby bol robotník zabezpečený na prípad nešťastia. Treba sa zaoberať i s tou žiadosťou robotníkov, aby boli účastní i politických práv. Vyzýva pozornosť vlády, aby sa otcovsky starala i o týchto synov vlasti.

Franc Bessenyej žiadal, aby ten kanál, ktorý vláda mieni dať prekopať medzi Budapešťou a Segedínom bol prevedený tak, aby sa ťahal až ku Temešváru.

Franc Heltai zaujal sa železničných úradníkov, prosiac ministra, aby im platy povýšil.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 8. marca.
Dneskajšie zasadnutie upomína nás na dobu baróna Desidera Bánffyho, keď zasadnutia snemu odbavovaly sa v tej najväčšej rozčúlenosti. Už hneď na začiatku zasadnutia vedelo sa, že ľudový vyslanec Rakovszky zbiera k vydržiavaniu tajného zasadnutia potrebných 20 podpisov, a to bolo všeobecne známo, že na tajnom zasadnutí bude sa pojednávať tá otázka, či barón Bánffy oddal na voľby udajne soshierané peniaze svojmu následníkovi a či nie, tedy otázka veľmi zaujímavá a tak niet sa čo čudovať, že pojednávanie rozpočtu ministerstva obchodu málokoho zaujímalo. O rozpočte hovoril Gejza Polónyi, ktorý dokazoval, že naše hospodárstvo môže zkvitnúť iba pri samostatnom colnom území. Július Sággy prizvukoval potrebu toho, aby sa poľné hospodárstvo a obchod rovno a súčasne podporovaly.

Teraz bolo pretrhnuté pojednávanie rozpočtu ministerstva obchodu a vydržiavané bolo na žiadosť 20 vyslancov tajné zasadnutie. Štefan Rakovszky poukázuc na zprávu časopisu „Vaterland“ menovaného, vyzval ministerského predsedu, aby sa osvedčil, či mu barón Bánffy oddal na voľby soshierané peniaze, jedným slovom volebnú kassu; ďalej sa sputuje, či je pravda, že predošlá vláda dostala peniaze na volebné ciele aj z cudzozemska a konečne žiada vysvetlenie aj ohľadom takzvaného dišposičného fondu, t. j. tých 200.000 zlatých, ktoré snem

každoročne zvykol ministerskému predsedovi povoľovať tak, že z tých nemusí nikomu dať počet, a môže ich upotrebiť načo za najlepšie uzná.

Ministerský predseda *Széll* predovšetkým poznamenal, že nenie priateľom tajných zasadnutí, lebo jednu a tú istú pravdu povie v tajnom i vo verejnom zasadnutí. Ohľadom volebnej kassy osvedčil sa, že nikdy nemal nič do roboty so žiadnou kassou slobodomyselnej strany, v tomto ohľade nemôže dať žiadneho bližšieho vývodu. Čo sa týče dispozičného fondu, povedal, že z toho predošlý ministerský predseda vyassignoval iba tú časťku, ktorá pripadá na január a február, počnúc od marca on assignuje. Za ministerským predsedom ozval sa minister honvédstva barón *Fejérváry* a rozhodne odmrštil to upodozrievanie, žeby predošlá vláda bola dostala na voľby peniaze z cudzozemska. On čo minister bol by musel o tom vedieť.

Teraz nasledovalo veľké prekvapenie. *Gabriel Ugron* povstal a vyznal, že podstatnú časťku v časopise „Vaterland“ vyššieho článku on písal. Osvedčenie toto vzbudilo vo vyslancoch veľké prekvapenie, lebo málokto držal Ugrona za schopného takéhoto nepekného, nevlasteneckého skutku. Aj on sputuje sa ministerského predsedu, aby povedal, či mu barón *Bánffy* oddal volebnú kassu, alebo nie. Ministerský predseda *Széll* odpovedal, že čo vedel, to už povedal. Minister honvédstva *Fejérváry* vyhlásil, že barón *Bánffy* ani krajiara nesobieral na voľby, ktoré sa mali udajne previesť roku 1898-ho. Opätuje, že vláda od nikiaľ z cudzozemska, ani z Rakúska nedostala ani krajiara na voľby. Hovoril ešte *Edmund Gajári*, ktorý sa osvedčil, že prezkúmal celú záležitosť a presvedčil sa, že sú obvinení bezzákladné. *Gedeon Rohonczy* zazlieva Ugronovi, že tým cieľom, aby odvrátil od seba pozornosť, škarede upodozrieva bývalého ministerského predsedu. Dišputu dokončil br. *Fejérváry*, ktorý pokračovanie Ugrona vyblásil za nesprávne, nekorrektné. S tým sa toto rozčulenia plné tajné zasadnutie skončilo.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 9. marca. Na dneskajšom zasadnutí povedal minister obchodu *Hegedüs* dlhšiu reč, v ktorej odpovedal na dosavád prednesené námietky rečníkov. Sľúbil, že sa postará o to, aby agenti na budúce nemohli sa dopustiť takých zneužívaní, o jakých niektorí vyslanci hovorili. Sľúbil, že nedeľný odpočinok bude čím ďalej tým viac rozširovať. Priemysel podporuje na všetkých stranách, platy železničných úradníkov nakoľko bude možné, povýši. Veľmi milo sa ho dotkli tie reči, ktorými vyslanci tak vrelo odporúčali, aby obecenstvo dalo prednosť domácim výrobkom pred cudzími, čím možno najlepšie napomôcť rozkvet domáceho priemyslu.

Po ministrovej reči *Franc Major*, *Eugen Zichy* a *Kornél Visontai* odporúčali viac reforiem okolo priemyselnej odbornej výučby. Minister *Hegedüs* kladie tiež

veľkú váhu na odborné vzdelanie, lenže aj v tomto ohľade musíme držať mieru.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 10. marca. Dnes bolo dokončené pojednávanie rozpočtu ministerstva obchodu. Gróf *Eugen Zichy* zazlieva, že sa vyslanci, miesto toho, aby sily svoje spojovali a spojenými silami pracovali na pozdvihnutí všeobecného blaha krajiny, jedon druhého žerú a napádajú. *Koloman Ferlicska* žiada, aby sa pri objednávkach pre honvédstvo väčší zreteľ bral na malých priemyselníkov. *Koloman Thaly* prosí ministra, aby pozdvihol platy poštárskych úradníkov. Minister prisľúbil, že sa postará o poštárov. *Ján Kullmann* prosí ministra, aby odvolal nariadenie o povinnovatom cementovaní fliaš. Minister sľúbil, že túto vec bude zkúmať. S tým bolo rozpočet ministerstva obchodu vybavený. Zatým bol prijatý návrh zákona, ktorý železničných úradníkov a iných zamestnancov osloboduje zpod platenia obecnej dane.

Na konci zasadnutia *Karol Kálmán* interpeloval ministra pravosúdia ohľadom zneužívania desatoro prikázaní, ktorého sa dopustili dvaja židia.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 12. marca. Pristúpilo sa k pojednávaniu rozpočtu ministerstva orby. Referent *Gejza Papp* dokazoval potrebné zvýšenie summy určenej k pozdvihnutiu poľného hospodárstva.

Ján Molnár zaoberal sa s položením malých gazdov, prizvukujúc potrebu toho, aby záujmy ich boli nanajvyš chránené. Malým gazdom veľkú ztratu zapríčiňuje aj triročná vojanská služba prosí tedy ministra, aby nástojil na tom, žeby vojanská služba bola zkrátená. Otázkou úveru, kreditu treba sriadiť, hlavne potrebné by bolo zamedziť, žeby sedliak mohol zmenky podpisovať, keď nemá ani pochopu o nich. Že naši malí gazdovia vychádzajú tak veľmi na mizinu, tomu medzi inými je aj to na príčine, že sa sedliacke statky až veľmi rozdrobujú; zadal tedy návrh, žeby vláda zadala návrh zákona, ktorý určí tú najmenšiu mieru, niže ktorej neslobodno majetok malého gazdu predať za žiadnu dlžobu.

Barón *Artur Feilitsch* zaoberal sa hlavne s otázkou sriadenia veľkých statkov.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 13. marca. *Béla Komjáthy* dokazoval, že následkom ťažkej výživy na Dolniakoch s roka na rok klesá počet manželstiev. Príčinou tohoto klesania počtu manželstiev sú veľké panstvá, tak zvané latifundia. *Jozef Kristóffy* zaoberal sa hlavne s otázkou latifundií, ktoré drží za veľké zlo pre malých hospodárov. Rečník je zato, aby sa fidei kommissá oslobodily, čím by sa dostalo ľudu viac sto tisíc jutár poľa. Ďalej hovoril o parcellovaní statkov a o osádzaní. *Franc Buzáth* v dlhšej reči hovoril o záležitosti Rusínov a dokazoval, že sa tam stav dosiaľ ani najmieň nepolepšil, lebo Rusíni aj teraz sú v moci židov. Pochválil ministra, že tak ostro vystúpil bol proti falšovateľom vína.

J a r o.

Nuž kľujú sa z tvrdej pôdy tesna
 Uväznené zimou kvietky — tráva;
 Spevavých vtáčkov slasťou hostí vesna,
 Keď v triumfe život z mrtvých vstáva.
 — Slobodná je vôd žblnkotná vlnka:
 Zlámaly jej putá lúče slnka.

Nový život a s ním nová práca
 K námahám zve oddýchnuté sily —
 Lebo nebe mozoľe odpláca
 A trestá tých, ktorí leňošili:
 Kde zvlaží zem teplá potu rosa,
 Bohatú tam nájde zatvu kosa.

Jarčok darmo dolinkou nehučí:

Lež rastlinky vlahou on napája;
 Pilnosti nás mravec, — včelka učí:
 A jaseň nám odplatou je mája;
 Preto roľník orie, sadí, seje —
 — Nuž požeň naj Bože mu nádeje.

Jurko a Palko o železnici.

Jurko: Pán Boh daj šťastia!

Palko: Ej veru dajže toho, Bože, lebo ho je veru aj treba, pri takých zlých časoch.

Jurko: Už fa zas čosi omína, švagre! Ja neviem, prečo si ty naveky nespokojný...

Palko: Čože ma nemá čo omínať? Však sa musím obávať o budúcnosť.

Jurko: Ale, ale, čo ti to napadá? Veď ti snád len nič neschádza?

Palko: Ešte mi neschádza, ale sa bojím, aby mi neschádzalo. Veď dívaj sa, idú nám tu stavať železnicu.

Jurko: Daromný strach, poznať, že si si to zle vysvetlil. Ja myslím, že keď železnice po iných krajoch prispely k dobrému, nebudú ani nám ku škode.

Palko: Hja, veď sú inde aj iní ľudia.

Jurko: Čo sa týče vzdelanosti, pravda že sú iní ľudia, ale aj my môžeme takými byť, keď sa vzijeme do takých okolností, jaké železnice požadujú. Železnice sú nenie na zkažu, a to tým menej, ktorí pri železnicou zmenených okolnostíach múdre zmenia i spôsob svojho hospodárenia, tým sú práve na osoh.

Palko: Jako len môžeš niečo takého tvrdiť, že na osoh, keď už teraz ľal'a koľkú škodu mám. Na Záhumní pretrhli mi roľu cez poly, no začo by som si to nebol dal urobiť?

Jurko: Ale nuž veď zato zaplatia, a to veru dosť dobre, a potom veď pomysli, že koľkí zárobok budú mať tunajší ľudia.

Palko: Áno vyrobí, ale aj viac prepíše.

Jurko: Nuž a či zárobok je na prepitie?! Keď korheľovi nezostane v kapse groš, toho príčinou nenie zakladanie železníc, lež darebáctvo toho, ktorý si nezná ušetriť zárobok svojich mozol'ov.

Palko: Železnice sa dohotovia a bude po zárobkoch.

Jurko: Nemýľ sa, pri železnicach je vždy robota, budú opravovať atď.

Palko: Ale furmanky, tie železnica úplne pohltne.

Jurko: Toho neľutujme, však i tak bolo veľmi málo tých, ktorí sa s furmankami zaoberali, i z tých máloktoľi zbohatli, ale [tým viac skazili kone, porúchali vozy. Oni ale z väčšej čiastky čo vyrobili, to po krémach prepili a prišli domov biedu trief. Keď budú ale železnice, potom bude každý viac pečovať o svoje role a nebude sa túlať po svete.

Palko: Ale v našom chudobnom kraji nastane ešte väčšia bieda.

Jurko: Ako že to myslíš.

Palko: Nuž vyvezú od nás ešte aj tú trošku úrody, ktorú máme.

Jurko: Haha, braček, tam kde je málo, jestli je treba, ešte aj dovezú, lebo v iných úrodnejších krajoch dostane tovar lacnejšie.

Palko: To mi už tiež na mysel prichodí, ale tak naše úrody zostanú sedieť, keď z iných krajov privezú lacnejšiu úrodu.

Jurko: Mýliš sa. Jestli sa my budeme pri-
držať toho porekadla, že «jak chodí starý rak,
chodí za ním mladý tak,» železnica nás zabije.
Jestli ale začneme nový spôsob hospodárenia, že-
leznica postaví nás na nohy. Železnica núti nás
do novej školy hospodárenia ako v maštali tak
i na poli.

Palko: O Jakej že škole rozprávaš v maštali?

Jurko: Hm! Keď furmanky prestanú, radi
nám nová škola: držať menej koní a viac rož-
ného statku. Preto, lebo voly sú v hospodárskej
práci stálejšie nežli kone, a vykrmené donesú
pekný groš od mäsiara.

Palko: Maš úplnú pravdu, švagre. Ale čo
myslíš so školou na poli?

Jurko: Dosiaľ bola aj to veľká chyba, že
my sejúc, sadiac nemysleli sme na povahu na-
ších pozemkov. My sme takrečeno nútili zem, aby
nám dala to, čo my chceme, nie to, k čomu je
schopná.

Palko: Haha! teda len samý ovos a zemiaky,
a potom chlieb kde?

Jurko: To, čo sa nám urodí, odpredáme, a
za utŕžené peniaze kúpime si železnicou dove-
zenej lacnejšej a krajšej úrody, viac nežli by sa
ti bolo urodilo na tvojej roli.

Palko: Veru to je tiež pravda, ale jako to?

Jurko: Nuž! jako? Mali by sme po našich
obciach zakladať hospodárske spolky, kde by sa
držaly hospodárske noviny a iné hospodárske
knihy a z nich sa poučujúc, zlepšili by sme svoje
hospodárstvo? Nuž tak!

Palko: Veru tak, máš pravdu švagre! Želez-
nice nám teda nebudú na škodu.

Jurko: Ja veru nie.

Angustin Baczo k.

DOPISY.

Veľká Štiavnica, 6. marca 1900.

Velactená Redakcia!

Ponevác z našej obce už dávno žiadneho dopisu
nebolo v tomto časopise uverejnené, tak ja teraz s
najväčšou radosťou sdeľujem et. čitateľom, že na fašianky,
od nedele fašiankovej počnúc po všetky dni tunajšie diev-
čatá hraly divadlo asíce predstavili nám kus: „*Pašička
lurdská.*“ Jako píšem, s radosťou sdeľujem to preto, lebo
u nás, náš svet dačo takého ešte nevidel, tak bol celkom
prekvapený. Na predstaveniach bolo ľudu nielen od nás,
ale i z druhých obcí a celé poslucháčstvo nevedelo sa
dost tešiť, lebo tie dievčatá tak pekne, tak dobre, tak bez

chyby hraly, jako keby byly rodené len k tomu; ich
oblek bol tiež k tomu primerane krásny.

Onedlho, ako počúvam, zas nás tieto naše krásne
dievčatká s novším kusom prekvapia a budú obveseľovať.

Menovite každú, ktorá hrala, tu nevypíšem, hralo
38 dievčat a dvaja mladí ľudia, ale im všetkým vo
spolok za ich krásnu hru v mene všetkých občanov
srdečne ďakujem za poskytnutý nám duševný pôžitok.
Nech ich Pán Boh živí!

Štiavničan.

Kyszuca-Ujhely, dňa 8. marca.

Velactená Redakcia!

Mesto naše bolo tento deň také živé, jako čo by
sa bolo ku dajakej veľkej slávnosti chystalo; nielen
mužskí, ale aj ženské — rozumie sa z ľudového tábora
— ba áno ešte aj deti, tak sa hemžily hore-dolu kolo
mestského domu, jako vyrojené včely. Zvedavosťou hnaný
pýtam sa, čo to má znamenať? tú odpoveď som dostal,
že bude voľba predstavenstva.

Aby som teda — čo všetečný — a o voľbu túto
veľmi zaujímajúci sa mohol zvedieť, jako vypáli pre ľu-
ďárov, ktorí si víťazstvo a slávu v rukách držali, lebo
pevne kortešovali na svojich prívržencov, tmolil som sa
aj ja sem-tam po medzi voličov.

Voľbu prevádzal náš veľmi obľúbený a od všetkých
bez rozdielu stavu a povolania ctený a vážený p. hlavný
slúžny Imrich Haydin, pri jehožto boku čo dôverníci
stáli nasledujúci páni a síce: Ignác Szende, predstata
železničnej stanice, Ján Dvorszky učiteľ-organista, Pavel
Brezsný a Alexander Papsa.

Sotva že bola voľba zahájená, naše tam shromaždené
ženy také nešeredné lomoz robily, jako keď husy do
jedného krdla zoženú a počnú gagotať; čo ale všetko nič
nepomohlo, lebo za rychtára bol jednohlasne dosavadný
Július Undráček vyvolený.

Väčší lomoz ale a krik bol pri volení podrychtára,
lebo tu si stáli v oči dvaja mužovia z oprotivného tábora
a síce: Pavel Galváneek krčmár a neohrozený ľudár a
Jozef Brezsný počestný mešťan. Keď videl p. hlavný slúžny,
že medzi mešťanmi odporne mienky panujú, nariadil hla-
sovanie; hlasovacej komissie predsedom bol p. slúžny
Eugen Cselko, zápisníkom ale Jozef Zelječko.

Hlasovanie veru dost dlho trvalo, až konečne bol
výsledok nasledovne vyhlásený a síce: Pavel Galváneek
91 hlasov, Jozef Brezsný dostal 113 hlasov a tak zvíťazil
Jozef Brezsný väčšinou 22 hlasov a bol za podrychtára
zvolený.

Potom nasledovala voľba tak rečených radných
pánov, pri ktorej zvíťazili zas nasledovní: Ignác Kollárik,
Heinrich Stern a Anton Sujanszky. Konečne nasledovala
voľba perceptora, na ktorý úrad tiež väčšinou hlasov
bol zvolený Jozef Pakoss, na miesto dosavadného, veľmi
nemocného Petra Blazseka, ktorého si každý ctil a vážil,
lebo bol svedomitý a dobrý úradník a däl by Pán Boh
všemohúci, aby ešte vyzdravel a úrad na novo prevzjal
mohol!

A tak ľudári aj so svojimi kandidátmi slávne prepáli.

Keď človek pozoroval chovanie sa jednotlivcov a tie nešeredné kriky, ktoré stvárali, opravdu musí obdivovať tú spokojnosť a neunavenú vytrvalosť p. hlavného slúžneho, a ktorou celú voľbu viedol a prevádzal. Za to nech prijme náš srdečný vďak za jeho horlivosť a nech ho Všemohúci živí a v dobrom zdraví udržuje na mnohé ešte letá medzi nami a ku dobru nášho okresu. Novovolenému úradu ale prajem sily a vytrvalosti ku zdarnému úradovaniu až do tých čias, kým ich ľudári — jako sa vyslovili, protestom svojím nezničia — čoho sa ale sotva dočkajú. Nech žijú.

Most je už celkom hotový, len čakáme na čím skoršie odovzdanie jeho, čo by sme si srdečne priali, aby to už bolo.

Po pár pekných teplých dňoch, ktoré sme mali, nastala teraz tak tuhá zima ani o Vianociach, aj snáhu dost driečne napadlo. S Bohom na ďalej! *Nákova.*

Ťarchová, 5. marca 1900.

Vysokostený pán Redaktor!

Už od pár rokov prichádza do nášho vidieku obľúbený časopis „Opravdivý Kresťan“. Trebárs ho ale náš ľud mnoho číta a aj mnoho sa z neho poučuje, predsa ale žiaľbohu málo je takých, ktorí by sa zaujali aj zato, žeby kedy-tedy pár slov v ňom uverejnili. Náš ľud už docela privykol čítať, ale písať to je pre roľníka ťažká služba. A preto ráčte mi dovoliť malé miestočko vo vašom časopise, žeby som pár slov našim milým čitateľom tu zpod Kriváňa uverejniť mohol.

Naša obec, počítajúca do 5 tisíc obyvateľov leží v najsevernejšej časti stolicy trenčianskej, hraničiac so stolicou oravskou. Tunajší ľud zaoberá sa len roľníctvom a dochovávaním rožnej lichvy a oviec. Čo sa týka roľníctva, je ono tu veľmi slabé, lebo pôda je veľmi vrškovatá a skalnatá, planá, a čo je veľká chyba, tento ľud obrába svoje zemičky len tak, jako jeho starí otcovia. Nemôže privyknúť k terajším novým vynálezom, na pr. hnojeniu umelým hnojom atď.

Dňa 25. februára bol v našej obci pán Karol Ďuriš, dobytčí lekár zo stoličného gazdovského spolku z Trenčína vyslaný, aby nás poučil, jako sa má dobrá a zdravá lichva primerane nášmu vidieku dochovávať, na dovšetko nám odporúčal pinzgauskú lichvu, z ktorej fajty bujakov sme ešte minulej jary od tohože spolku dostali kúpiť.

Náš ľud sa veľmi rád poučuje, čo bolo vidno aj z toho, že pri prednáške, ktorú hore spomenutý pán držal, väčším počtom sa zišli a o poučenie prosili.

Dobre by bolo, keby sa vysoká vláda aj o to postarala, žeby aj na našich hornatých vidiekoch také vzorné gazdovstvá zariadila, jako to robí na dolnom vidieku, žeby sa gazdovia učili podľa terajšieho času svoju

zem dobre obrábať, a tak neboli by nútení svoju zem opustiť a tak — za veľmi biedny plat — po smradľavých špiritusových fabrikách sa rozchodiť, pričom jak telesne tak aj duševne sa zrazia a mnohi to aj svojím životom zaplatia.

Dač zvláštnejšieho nemáme nič. Zimu máme zlú, mimoriadne teplú, snáhu niet, len blata po kolena.

Srdečný pozdrav všetkým čitateľom „Opravdivého Kresťana.“ S úctou *Podkrivánsky.*

Z Poltára, počiatkom marca.

Slavná Redakcia!

Jako z druhých obcí
Chýry dochádzajú,
Že obecní úrad
Teraz premieňajú.
Aj ja tiež podávam
Chýr tento z Poltára,
Že sme si my tiež už
Zvolili rychtára.
Aj druhých úradských
Sme si vyvolili —
So štyrmi členami
Výbor doplnili.
Kassira, prisažných
Nových vyvolili,
Ktorých aj pán slúžny
V úrad potvrdili.
S novovoleným
Obecním úradom,
Spokojní občania
Môžu byť rad-radom.
Zato ale budiž
Pánu Bobu chvála,
Že nám on zas poprial
Dobrého rychtára.

* * *
Zima u nás planá,
Snáhu nám ta šiel z očí,
Kto má planú obuv,
Nech von nevykročí.
Aj ľady už dávno
Zručhalo, zlámalo,
Po tekúcej vode
Do mora zahňalo.
Blata máme mnoho,
A málo peňazí,
Ale len čakáme
Príhodnejšie časy.
Blato azda vyschne
Až slnko zasvieti,
Potom si musíme
Rukávy súkati.

Chytíme sa všetci
S chutou do tej práci,
Budeme pracovať
Jak pilní Slováci.

* * *

V ostatnom fasiaňku
Sme sa zabavili,
Pri pohárku vína
Sa rozveselili.
S fasiaňkovým plesom,
Tanečnú zábavu,
Mala naša mládež
V ostatnú nedeľu.
Pierka za klobúkmi
Ver sa rozchvievaly,
Všetky panny svojím
Sa ver usmievaly.
U nás vám to taktó
Býva v obyčaji:
Každá panna pierko
Dáva mládencovi.
A tak sme prezili
Tieto pochabosti,
Čo mávajú mladí
V nich mnoho radosti.
Teraz sme v pokore
Všetci pohrúžení,
Pobožne čakáme
To slávne Vzkriesení.

* * *

Iné nové u nás
Teraz už nemáme.
Zdravý je tu náš ľud,
Dobre sa cítíme.
Tohto časopisu
Všetkým čitateľom
Prajem zdravia, šťastia
Jak našim priateľom.

Podal najmladší *Ferko Dananay.*

Dolný Liptov, dňa 10. marca.

Slavná Redakcia!

Obecné voľby sú už po celom Liptove prevedené, len v meste Ružomberku ešte nie, hlavne preto, že čakáme za osobou pána Štefeka, doterajšieho učiteľa katolíckej elementárnej školy, pokiaľ mu príjde odpoveď na prosbu, ktorú podal pred slavné ministerium osvety a výučby straniva pensionovania. Ľudári si z toho robia posmešky, my sme ale presvedčení, že taký človek, ktorý 35 rokov vyučoval malých a vedel toľké roky s nimi zaobchodiť, bude vedieť aj s dospelými zachádzať. My vieme ešte aj to dobre, že pred sto rokami ani farárom nemohol byť ten, ktorí aspoň dva-tri roky neučil malých. Veď učiteľ, ktorý verne a spravodlivo pracuje na vinici Pána, má aj skúsenosť takú, čo málo ktorý človek na tejto zemi. Veď je vo spojení od samého rychtára až po osobu ministra.

Po tieto dni bola u nás neobyčajná pravota pre kartovanie. Ako sa z hodnoverného prameňa dozvedáme, boli posúdení všetci aj pán Fulajtár, ktorý kartovanie súdu oznámil a ktorého peniažky povyhrávali. Každý má zaplatiť pokutu 200—400—600 korún a dva-štyri-šesť dní do chládku. Aby ste ale ct. páni čitatelia vedeli, ktorí do Ružomberka chodíte, kde môžete o peniažky prísť, to je pán Čavoja, krémár pri moste sviňskom. Tu je také teplé hniezdatko, kde si radi v zadnej izbičke zahrajú na eine, až to vše trvá do bieleho rana a mnohí peši, niektorí aj na vozíku v bunde zakrútení do Sliacha a na Osadu jachajú. My ich neznáme, len ich kočišov, ktorí pobaňajú koniky.

S Bohom do videnia!

Pozorovateľ.

 BESEDNICA.

Dedictvo.

Napísala: Neera.

- Je mrtvý, — riekol doktor, spustiac pozvoľna na perinu ruku, jež tepnu v prstách držal.
 — Opravdu mrtvý? — otázala sa sestra.
 — Zomrel a neprehovoril ani jediného slova! — zvolal brat.
 — Ani nás už nepoznal! — nariekala kmotra.
 — Mrtvý! — opakoval doktor a uhladiac si rukávy, s očima sklopenými v pokore vlastnej malomocnosti, vzdialil sa od lúžka, aby si vzal klobúk.
 — Povedzte, čo sa mu stalo? — otázala sa ešte sestra, predĺživšia svoj potmešlý sostarlý obličaj.
 — Porážka!
 — Jako náš otec. A nebolo ani času zavolať kňaza!
 — Keby nie moje chorľavé nohy... — hovoril brat.
 — A mojej slabosti...
 — A môjho chatrného zdravia...

Všetci traja chceli sa ospravedlniť pred doktorom, že nechali ho zomrieť jako psa. Doktor však tváril sa k tomu ľahostajne. Mal len jednu myšlienku: vrátiť sa domov čo najrýchlejšie a pokračovať vo spánku, z ktorého bol vyrušený.

— Prijdem zajtra, aby vydal umrč list.

— Mohol by ste rieknuť, že ešte dnes, lebo je už jedna hodina po polnoci, — vrazil brat zomrelého, kuľhajúc za lekárom, aby mu otvoril vráta.

— S Bohom! Buďte zmužilými!

Polootvorenými dvermi, keď doktor vo sňahovej fujavici odchádzal, zhasil vyprevadzač sviečku.

— Matka Božia! — zvolaly naraz obe ženy.

— A v pološere olejovej lampičky bolo slyšať zmatené strkanie sa okolo stoličiek.

— Rýchle, rýchle, rozsvieť opäť, Marco.

Keď bolo svetlo opäť rozsvietené, podívali sa sebe všetci traja do tváre; ženy boly trochu bledé, chromý zas hľadel zasmušile a nepokojne.

Mrtvý ležal tu vystretý pod prestieradlom pretiahnutým pres hlavu, veľmi tlstý, pod perinami, do ktorých ho vstrčili ani ho nevyzlieknuc: tak prudko a z nenadzania zachvátený bol tou zlou chorobou, uprostred dediny, v prítomnosti všetkých; tak že brat, sestra a kmotra zvedeli o tom i hneď a pribehli do domu naskutku.

— Čo tu má čo robiť tá, veď nenie z našej krve? — šeptala sestra rozmrzená.

Chromý, jako filosof odpovedal pokojne:

— Čože my vieme, či je z našej krve lebo nie. On aspoň mal sa vždy k nej jako k takej, veď jej bol kmotrom.

— Hľadme... hľadme... to by nám ešte chybovalo.

Mdlá, posadiac sa kmotra opakovala v sebe: Tito sprostáci chceli by ma pripraviť o posledné okamihy môjho kmotra.

Hádka tá bola zbytočnou, ponevác kmotor vychladol, nepoznal viac nikoho.

Isté je, že sa od srdca nenávideli, každý so svojej strany a dívali sa na seba úkosom, jako šelmy, shromazdené okolo koristi.

Mrtvý nemohol zanechať po sebe mnoho peňazí, avšak mal mnoho peknych vecí, sklad to celej generácie ľudí sporivých a šetrných, starej to a zámožnej rodiny roľníckej. Sestra najlepšie zo všetkých znala počet a jakosť prestieradiel, hodbabných obrusov, tkavých doma, ručníkov poldruha metra dlhých, a kockovaných obrúskov z čistého plátna.

A čože tie misky, tanierky s namaľovanými zvonicami, stromami a ovocím, ktoré podobalo sa skutočnému? Ohromná polievková misa s podnosom zúbkovaným jako čipky?

Strieborných lyžíc mohlo byť aspoň šesť, lebo štyri, lebo tri; vôbec musejú tu byť. A komu majú sa dostať? Snáď jej bratovi, slobodnému, márotnatníkovi a korhelovi?

A vari by mala po jej bratovi dediť kmotra, tá, čo vždy od neho vydierala pre svoje decká, tá, čo ho len preto volávala za kmotra, aby ju vždy podporoval.

Myšlienky brata Marca neboly tak spletené. Vláčil po izbe svoju chromú nohu, opierajúce sa o palicu — klap, klap, — a oceňoval veci v celku, s neurčitou nádejou, že mohol by byť následkom svojho mužského pohľavia, ako jediný brat zomrelého, jediným dedičom.

Kmotra ovšem si zúfala.

— Ak kmotor nenapísal testament, nedajú mi ničoho . . . a ja budem musieť divať sa, jak toľko krásnych predmetov padne do rúk týchto rohatých sprostákov, ktorým sa jedná len o zisk.

Jako chromý brat, tak i sestra boli by si prajeli, aby kmotra bola preč; avšak ako ju vyhodit v noci? Vyprevadiť ju nechcel žiadny z obúch; bol by musel nechať druhého samotného medzi všetkými vecmi. Zatým vrhali na seba zúrivé pohľady, až starena nemohúce sa viac zdržať, riekla:

— Mal by si ju, Marco, doprevadiť domov.

— Ja, so svojou nohou, vieš . . . vo tme, v sňahu. Nešťastie je tu hneď. Choď radšej ty.

— Ja? Žena, v noci?

— Vo tvojom veku nenie sa čo už báť nebezpečia.

Kmotra prerušila rozhovor, rieknuce, že zostane tu a bude bdiť.

Potom každý snažil sa pramať druhých, aby odobrali sa spať.

— Vy ženské len choďte spať, budem hore sám.

— Choď radšej ty spať, — odsekla sestra zlomyseľne, — veď fa holi noba.

— Bdiť náleží mne, lebo som najmladší.

— A kmotra mohli by ste ešte tu ochoreť. Nerada by si činila výčitky. Čo sa týka vás, som tej mienky, žeby ste bola učinila najlepšie, keď by ste sem ani nebola prišla.

— Oh, to by človek nesmel mať žiadne srdce! — plačlivým hlasom odpovedala kmotra, vrhnuvšia sa k nobám lúžka a objímuc razom nohy mŕtveho spolu s vyšivanou hodvabnou prikrývkou.

Chromý brat stále sa prechádzal, zaoberajúc sa myšlienkou, ktorá na koniec vyletela mu z úst:

— Keby sme mohli najst závet . . .

— Jaký závet! — vykrikla stará sestra. — Či sa robia nejaké závety už aj medzi spolurodenci?

— Človek nikdy nevie . . . poriadok . . . A potom, vedeli by sme, či zostavil nejaké ustanovenie o svojom pohrabe.

— To áno. Je pravda.

Dali sa svorne a mlčky prezerat a bľadať. Boli však stále plného podozrenia naproti sebe. Jakmile jedon otvoril nejaký fijoček, hneď druhí dvaja boli u neho, zastavujúc dych, so srdcom bijúcim. Dozerali jedon na druhého, nespúšťajúc sa z očí.

V tomto skrytom zápase obličaje tvrdly, pribierajúc na seba barvu popolovú v mihavom svetle sviečky; zornice iskrily sa tajnou chtivosťou, ruky sa triasly, zvlášte kmotričke, biele a vyziable, prehrabávajúce sa v prehádzaných handrách, v odkrytých bromadách prádla, zra-

niac sa už o jeden klinček v kasni; kmotra však nepopriala si ani toľko času, aby si kvapku krve osušila, ktorá tu a tam prádlo poškvŕnila.

Z nenazdania krivý brat pustil svoju palicu a prv než ju zodvihol, chmalal chvíľu pod stolom, potom vstal všetok zarudlý so stisnutou pästou.

— Nuž?

— Čo sa stalo?

— Zdalo sa mi . . .

Medzi tým vstrčil s niečim rukou do vrečka a vytiahnuť ju s roztvorenými všetkými piatimi prstami, potom pretrel si šatkou čelo.

— Nenajdeme ničoho, — riekla kmotra sucho, už unavená marným namáhaním.

— Vy, už som vám to riekla, mala by ste si ist odpočinúť! — zavrčala starena.

— Nie, nie. Zostanem radšej tu vedľa svojho nebohého kmotra a budem sa modliť zaňho ružence, tak aspoň i s onoho sveta bude môcť vidieť a posúdiť, kto ho mal rád.

Brat a sestra, keď boli chvíľu ešte chodili jeden druhému za päťami, posadili sa tiež vedľa mŕtveho, odriekajúc modlitby, zachvátení náhle nežnou láskou k svojmu bratovi, jebož hlasu viac nemali slyšať.

Ovšem, keď rozpomenuli sa na hlas, spomenuli si zároveň na spory a hádky, ktoré mali pri rôznych príležitostiach, vždy, keď jednalo sa o zájmy tej alebo onej strany a jako on, jakožto prvorođený, s nimi špatne naložil pri delení, podržal si všetko to najlepšie. Táto úvaha ich utešovala.

— Keby mohla najst aspoň prsteň po svojej nebohej matke! — prelietlo myslou starej sestry, zatým čo rty mumľaly niečo. — Náleží mne najsvätejším právom. Patrí mne, patrí mne, — bručala a hlava počala jej klesať, premožená prvým útokom spánku. Trhla sebou však naraz, uslyšiac klopkanie, odrážajúce sa na dlážke susednej izby.

— Čo tam robíš?

— Nič.

Vstala tiež, nehodlajúc za žiadnu cenu poddať sa spánku; počala opäť tajemne šuškať. Palička chromého svojimi úderami budila podivnú ozvenu, ktorá zdala sa ohlasovať zvuky hrúd padajúcich do hrobu.

— Sú to India! — uvažovala kmotra, teane sa zaviňujúc do šatky a otriasajúc sa pri pomyslení na miesto, hodinu a polozenie, v jakom sa teraz nachodila, tiež i ona zachvátená bola chtivou túhou niečo shrabnúť, o ktorej však bola presvedčená, že je nanajvyš usľachtilou.

I v jej myšli tiež utkvievalo videnie jemných prestieradiel, lyžíc, tanierov, starodávneho prsteňa a túžila po nich len preto, že všetky tie veci v rukách tých sprostákov boly takrečeno smiešne. Len preto túžila po nich, pre nič iného.

A potom, čo by s nimi robil Marco, ten korheľ? A jaký užitek z nich mohla by mať starena, potácajúca sa už viac nad hrobom?

— Oh! môj úbohý kmotrík! — prepukla naraz v slzách. — Úbohý, drahý a milovaný! Oh! kmotričko, ktorý nemôžeš viac vidieť, ktorý nemôžeš viac hovoriť!

— Komédie! — zabručal chromý, strkajúc nos do kasne, kde postavené boli fľaše s výborným vínom, koristou to, ktorú sestra bez všetkého sporu mu ponechala.

Ponechala mu to tým radšej, že mohla zatým prehladávať bratove veci na svoje vlastné konto, zväčšovať svoje zábranie tajemnými prírastky, pchávať každú chvíľu niečo za nádra a do vrecák.

Kmotrička za onoho dlhého bdenia napnula príliš svoje sily. Cítila sa vysilenou, s kostami jako by polámanými, s mrazením po celom tele; opierala chvilami hlavu svoju o lúžko, avšak hrúza pred mrtvolou ju odpudzovala. A táto všetka slabosť telesná prejavovala sa v náreku, vzdychaní a slzách, ktoré v skutočnosti však vylievala nad dedičtvom, ktoré mala ztratit.

Neučinil-li kmotor testament, tak boly pozostalé veci pre ňu ztratené!

Ostatok týchto myšlienok dodával sily jej vzdychom. Avšak uslzené jej oči zrazu padly na utešené čipky, ktoré ležaly na malej kasničke, bolo ich asi pol metra...

Či nebolo pravdou, že by bol jej zbožňovaný kmotor ten kúsok čipiek daroval, keďby ho bola o ne požiadala?

A keďby teraz, z vlastnej vôle, nemohúc viac o ne prosiť, si ich vzala, jaké nešťastie? Zostala by jej aspoň jedna handra na pamiatku, jedna jediná, keď tí sprostáci odopierali jej ostatné... na čo mala do istej miery právo. Oh! A čo robíš teraz, potlkujúc sa po dome?... obkrádali ju pred Bohom! Okrádali ju tu, pred jej očami, bez studa, jako hnusní sprostáci, ktorými skutočne boli, ktorí boli by opravdu zaslúžili, aby testament ich riadeniu prietrz učinil!

Vstala, potácajúc sa, aby utrela sviečku.

Noc chýľila sa ku koncu. Belavý úsvit prenikal oknom temnosťou, narážajúc na prikrytú mrtvolu na lúžku.

Starena, ktorá bola sa usadila na jednej truhle, tiež vstala. Obe ženy pri prvom rannom úsvite pohliadly si do obličaja.

— S pomoci Božej noc je u konca! — riekla starena, pátrajúc v zosinalej tváre kmotry po tajných myšlienkach.

Kmotra mlčky pozorovala nadutosť sukni a živôtok stareny.

Meraly sa, odhadovaly sa, čo mohly asi pobrať, tupily sa vzájomne v chmúrnom mlčaní, trasúc sa za koristou jako sľediaci psi na honbe.

Klap, klap... Hlava chromého objavila sa medzi nimi, všecka znetvorená rozčúlením.

— Našiel som testament! — zvolal, zdvihúc do výšky biely složený hárok.

Bol to okamih neopísateľnej úzkosti. Tri srdcia zastavily na okamih svoje bitie, tri životy sústredily sa v ostrom, pohltujúcom, temer divokom pohľade... Všetcia

sa rozhnevali, že je tu testament, ktorým zomrelý všetko svoje dopodrobna opísané imanie porúča sirotinca.

Krivý papršlek slnca vstupoval, aby ožiaril lúžko, na ňomž mrtvý odpočíval, úplne odlúčený od všetkých bied pozemských.

HOSPODÁRSTVO.

Dochovávanie husí.

(Dokončenie.)

Aby vajcia istotne boly zúrodnené, k jednému gunárovi dajme len 4 húske. Gunár v 2—3 rokoch je úplne vyvinutý a vtedy je najsúcejší plemenák. Osem ročných a starších gunárov už neni radno za plemenákov upotrebiť, bárs husy dosiahnu 15—20ročný vek.

Husy ročíte raz nosia vajcia 10—12, niekedy aj 15 kusov, asice vo februári a marci. Váha jedného vajca je od 120 do 180 grammov. Jako hus prestane niesť, hneď sedí. Veľmi zriedkavo sa nachodí aj jasenné liahnutie; udá sa to vtedy, keď prvo nanesené vajcia nedáme vysediť.

Pod jednu hus sa dáva 10—12 vajec; — ktoré husy zle sedia, posadia sa kury: Cochinky alebo Brahma a vtedy len 4 vajcia sa nechajú v hniezde. Sedenie trvá 28—30 dní. Vylihnuté húsatá sa nechajú pod matkou, potom za niekoľko dní v teplom mieste a tak prídu na slobodu. Veľmi škodí malým húsatkám, kým sú paperim pokryté, jestli zmoknú v daždi alebo v čas ráno v rose, lebo následkom toho všelijaké choroby nasledujú. Aj veľká horúčava slnka škodí húsatom, lebo vtedy dostanú opar (slnečné zahorenie). Keď sú húsatá osem-deväť týždňové, vtedy už odolajú jakýmkoľvek časovým nehodám. Svoju čisto zelinovatú potravu nachodia na lúkach, roľach a po močiaroch. Lúbia veľmi bluznaté (buľovité) zeliny, zvlášť keď sú bohaté na štavu. Žerú bársjaké zrno, iba bôb a hrach nie, lebo to im nenie osožné; najviac milujú jačmeň a ovos. K rýchlemu troveniu potrebujú hrubý piesok a drobný štrk. V podjaseň je dobre husy na strniisko vyhnať, kde veľmi stučnejú. Tučenie husí donáša pekný osoh; ba aj kupectvo s husami je u nás už na vysokom stupni, lebo keď sa malé húsatá šťastlivo odchovajú, ich letovanie dá málo práce a ustávania. Husacie prsá sa aj údievajú; celé husy sa solievajú. Sú krajiny, kde májkové paštétne — k veľkej radosti lakotárom — sú vo veľkom obchode.

Jestli chceme husy s osohom dochovávať, nevyhnutne je potrebné, aby sme mali vodu. Neoceniteľný je potôčik teúci cez zahradu alebo cez lúku, aby, keď husy z vody vyjdu, mohly sa na trávniku popásť. Letušné pasenie husí nech sa deje pri potokoch, lebo hus sa denne často kúpe, smäd má vždy, preto potrebuje vodu. Kde niet vody, tam sa dochovávanie husí nedarí. Malé húsatá hneď ako sa vylihnu a kým odrastú, vždy potrebujú vodu. Prvý pokrm malých húsat je na tvrdo uvarené a usekané vajce; v druhom týždni mladej žihľavy s vajcom na drobno usekáme. Neskoršie žihľavu

nsekáme a pomiešame s ovsenou múkou. Keď sú húsatá už väčšie, rady žerú zeliny s tučnými listami na drobno usekané s múkou. Zbytočný šalát, kaleráb, kelové a kapustné listy husy či mladé či staré, rady žerú.

Na mnohých miestach husy v lete podšklbávajú; toto nenie k osohu tomu, kto husy drží na predaj. Kto ale husy len preto chová, aby dostal čím viac peria, môže cez leto — zvlášte včasné husy — aj dva razy podšklbať; za každým podšklbaním sa musejú husy ale dobre, a to zrnom chovať, aby podšklbaním ztratenú silu skoro nadobudly a zas chytró obriastly. Keď sú husy podšklbané, nech sa nevyženú na pašu; v daždivý čas nech sú zavreté.

Kto ale husy dochováva preto, aby čím väčšie a ťažšie dorástly; aby sa dobre vykrmily a tak za lepšie peniaze odpredať sa mohly, *nech na žiaden pád husy nepodšklbáva*, lebo najjemnejšie štavý slúžia k nahradeniu peria, ktoré sa časom na masť obracajú, keď sa perie nevyšklbe.

Jako sa majú husy kŕmiť a tučiť, to som už v tomto časopise sdělil et. obecenstvu v predlanskom ročníku.

R. P. J.

15. marec. Päťdesiatydrhý výročitý deň oslobodenia tlačé v Uhorsku zasvätený bol obyčným spôsobom jak v hlavnom meste tak na vidieku. V hlavnom meste universitná mládež usporiadala pekné slávnosti jak u sochy Petőfiho, tak i pred Národným museumom, kde to miesto, na ktorom Alexander Petőfi bol odrečnil svoju oduševňujúcu báseň „Talpra magyar!“ označili pamätnou tabulou. Pamiatka marcových dní r. 1848 žije a bude žiť večne v srdciach slobodných obyvateľov slobodného Uhorska!

Sobáš arcikňažny Štefanie. Arcikňažna Štefania, vdova po korunnom princovi Rudolfovi teda predsa len odložila vdovský závoj, zriekla sa všetkej pompy, pohodlia, vysokého mena Habsburgov, všetkého čo jej ako arcikňažne a vdove po dedičovi trónu prislúšalo, aby sa mohla stať grófkou Lónyayovou. 8. t. m. večer odobrala sa z Viedne ako arcikňažna do Miramare, zkađe sa vráti ako grófká do Bodroghözu v Zemplínskej. Arcikňažna Štefania prišla na nádražie so svojou dcérou arcikňažnou Alžbetou a oniekoľko minút doviezol sa ta i jeho veličenstvo kráľ, aby sa odobral od svojej nevesty. Keď vlak mal odchodiť arcikňažna Štefania hlboko poklonila sa pred kráľom a bozkala mu ruku, na čo ju kráľ objal a viackrát bozkal. Potom od kráľa odobrala sa aj jeho vnučka arcikňažna Alžbeta, na čo s matkou vysadla na dvorný vlak. Arcikňažna Štefania stojac u okna kývala kráľovi na rozlučnú, až vlak nezmiznul v dialke. Arcikňažna Alžbeta naposledy odprevadila svoju matku až do Miramare, zkađe sa po pár dňovom pobyte ešte pred sobášom svojej

matky vrátila do Viedne. — Sfúbenec arcikňažny Štefanie gróf Elemér Lónyay pár dňami pred sobášom došiel do Miramare. Sobáš odbyva sa dňa 18. marca za úplnej tichosti len v prítomnosti svedkov.

Do barónskeho stavu pozdvihnutý diplomata. Jeho veličenstvo Štefanovi Buriánovi de Rajecz mimoriadnemu vyslancovi a splnomocnenému ministrovi v Athénach a jeho zákonným potomkom udelil uhorské barónstvo. — Barón Burián od ôsmich rokov účinkuje na diplomatickej drábe, kde si za tento pomerne krátky čas pekných zásluh nadobudnul. Barón Burián je zaťom ministra honvédstva baróna Fejérváryho.

Smrť. Kardinál gróf Ludvik Canossa, biskup vo Verone, jedon z tých štyroch, ktorým ešte pápež Pius IX. udelil kardinálsky klobúk, zomrel v 91. roku života svojho. Gróf Canossa za mladi bol dôstojníkom pri rakúskom jazdectve v Lombardii a tu zaľúbil sa do jednej peknej devy. Poslal teda svojho otea na pytačky, lež deva sa oteovi tak zaľúbila, že ju vypýtal — pre seba a vzal si ju za manželku. Tento skutok tak účinkoval na mladého grófa, že opustil armádu a vstúpil do rádu jezuitov. — Pavel Luczenbacher, člen snemovne veľmožov a veľkostatkár v Szobbe, zomrel v 70. roku svojho života. Luczenbacher ako chudobný človek začal kupčiť s drevom a teraz zanechal po sebe 30 millionov zlatých.

Z Liptova. Ministerský komissár Kaffka už skončil vyšetovanie administrovania liptovskej stolice. Výsledkom vyšetovania bolo, že minister vnútra vyzdvihol z úradu podžupana Palugyayho. Kaffka vyšetoval v Liptove 25 dní.

Vyznačený ministerský radca. Jeho veličenstvo Gejzu Vértesyho ministerského radcu pri ministerstve obchodu za verné, oddané a výtečné služby vyznačil rytierským krížom rádu Leopolda.

Veľké požiare. Strašné nešťastie stihlo obce Dovaľovo v liptovskej stolici. Dňa 10. t. m. večer vypuknul oheň u roľníka Ďura Ševčeka a požiar podporovaný vetrom rozšíril sa tak, že behom krátkeho času zhorelo 35 domov a asi 60 hospodárskych a pobočných stavísk. Značná pomoc susedných obcí bola marná z čiastky pre vector, z čiastky že vo veľkej zime cez dedinu tečúci potok bol zamrznutý a tak hasiči nemali dost vody. V každom zhorenom dome bývaly 2—3 rodiny. Takto asi sedemdesiat rodín vyšlo na žobrácku palicu. Z vyhoreleov len asi ôsmi mali svoje stavy poistené. Nešťastní ľudia vrhnutí sú do najväčšej biedy a prosia dobrosrdečných ľudí o podporu. — Podobne obrovský požiar zúril 12. t. m. o obci Čorna v šopronskej stolici. Zhorelo 80 domov a 100—120 rodín ostalo bez prístrešia. Dve choré ženské nemohúce sa zavčasu zachrániť, zhorely. — V Turč. Sv. Martine tieto dni vypukol požiar, ktorému padly za obeť štyri stodoly i s krmom v nich nahromaždenom.

Ministerský komissár v Turci. Ladislav Kaffka, ministerský triedny radca skončiac vyšetovanie v Liptove dňa 9. t. m. odcestoval so svojím sprievodom do Turč. Sv. Martina cieľom prezkúmania administrácie.

Múka: Pšeničná múka predávala sa za tieto priemerné ceny:

číslo:	0	1	2	3	4	5
kor.	26:00	24:80	23:60	22:40	21:40	20:60
číslo.	6	7	7½	8		
kor.	19:20	16:80	13:60	10:60		

Pšeničné otruby drobné po kor. 8:80, hrubé po 9:00

Zeleniny: Zemiaky ružiaky kor. 3:00—4:00, žlté

kor. 4:22—4:40, rožky kor. 8:00—2:00, biele kor. 2:80—3:00 za metr. cent *Kapusta* (v hlávkach) za kus 30 hl. kor. — *Cibula* kor. 5:00—8:400 m. c. *Zeler* 100 kusov — *Nové uhorky*: za kus 2 koruny.

Strova: *Hrach* nový 120 hal., čistený starý 20—30 kor. v za liter. *Sošovica*: domáca 16—24 za kigr. *Riža* 20 hlov za kilo.

Chlieb: miestny od pekára biely 26—30 hlov, čierny 20—22 hlov za kilogrammu.

»Sohr Sväto-Antonská« fabrika na strieborno-ocelové kosi, ktorej jediný a výhradný rozosielač a predavateľ je

Pán **JOSEF SOHR**
v meste **Szill** (Somogym.)

ktorý aj vlani na londýnskej výstave zlatou medailou a čestným diplomom bol vyznačený.

100 korún vyplati tomu, kto vie preukázať »Sohr Sväto-Antonskú« kosu z ktorej inej fabriky,

200 korún vyplati tomu, kto z medzi 100 »Sohr Sväto-Antonských« vie preukázať päť zlých kôs.

Ochranná známka

Kto úplne spoľahlivú, dobrú kosu chce si zadovážiť, ten dotiaľ od nikoho nech si neobjedná kosu, kým si od výsspomenujetej chýrečnej firmy obrázkový cenník nežiadať, ktorý ona hockomu na žiadosť zdarma a vyplatené zašle.

Každý nech si žiada cenník na dopisnici.

Zimné mesiace sú najprihodnejšie objednávatelov shromažďovať. — Shromažďiteľom výhody! — Viac tisíc poďakujúcich listov a dostatočných objednávok nachodí sa k opozreniu. — Svedomitá výsluha. — Úplná záruka! (15-6.)

Budapešťianska bursa s úradným znacením cien dňa 16. marca.

Obilie	Jakosť dia hekt.	Za 5 atlokt.		Cenné papiere	Peniaze kor.	Tovar kor.	Cenné papiere	Peniaze kor.	Tovar kor.
		od	do						
Pšenica banátska	75-81	kor. 7.15	kor. 7.95	NEUTRÁLNY BIL (Za každých 100 korún)					
" peštianska	75-81	7.15	8.00	Uhorská zlatá renta 4%	97.00	97.40	Prvá uhor. poisť. spol.	5525	5575
" stolnobelehradská	75-81	7.35	8.10	" korunová renta 4%	93.75	94.15	Pešt. uh. kupec. b.	4730	2755
Raž (šito)	70-73	6.10	6.30	Uhorské regálové úpisý 4½%	98.60	99.35	Pešt. prvá vlast. sporiteľňa	15900	16000
Jačmeň na krm.	60-69	5.65	5.70	" premiové úpisý	163.00	164.00	Balgó-tarjánska baňa na uhlie	612.00	614.00
" na pátku	63-64	5.45	5.55	Uhorská tiskovo-segedínska požička 4%	141.75	142.75	Záložné listy.		
" na várku	64-66	—	—	Uhorská žel. požička 4½% v zl. vyvážkové úpisý 4%	100.75	101.75	Uhorského pozem. úverkového ústavu 4%	93.30	94.00
Ovos	39-41	5.00	5.45	Spoločná požička v beš. peniazoch 4½%	93.00	94.00	Uh. úver. ústavu s premiou 4%	99.00	100.00
Kukurica	—	4.75	4.95	Žreby.	99.00	99.50	Peniaze.		
Prosó	—	5.30	5.80	Spolku „Jó ziv“	6.25	6.75	Cisársky dukát	11.44	11.74
Repica	—	12.00	12.50	Uhorského „Červeného križa“	19.00	20.00	Dvadsať-frankovník	19.29	1.34
Dateľinové semá, luc.	—	35. —	48.50	Rakúskeho	42.50	43. 0	Nemecká ríšska marka	118.50	118.80
Svináka masť poľská	—	56. —	62. —	Basilika	12.25	13.25	Striebro	—	—
" vidiečna	—	54.00	55.60						

Tlačou cis. a kráľ. dvornej knihtlačiarne Viktora Hornyánskeho v Budapešti.